

Antecedents i formalització d'una prova pilot de custòdia urbana a Barcelona

Guillem Bagaria Morató - gbararia@xct.cat

26 abril 2018

Palma, Mallorca

Amb el suport de:

Per què conservar des de la societat?

Conservar els espais naturals, aturar la pèrdua de biodiversitat, mantenir els paisatges i fer front al canvi climàtic és **responsabilitat de TOTHOM**, no únicament de les administracions públiques.

*Custòdia significa
tenir cura de la terra*

La custòdia del territori

Implica **institucions, propietaris i usuaris** en la **conservació i el bon ús** dels recursos naturals, en **col·laboració** contínua amb les **entitats de custòdia** (seguiment anual).

Acord de custòdia

Entre la propietat (pública o privada) i entitats de custòdia: Basat en voluntat de les parts.

Document escrit: Sol ser un contracte o conveni (també pot ser verbal).

Finalitat de conservació: I amb interès social, i altres objectius compatibles.

Adaptabilitat: Cada acord és diferent i adaptable a la finca, als propietaris i a les entitats.

Les xarxes de custòdia

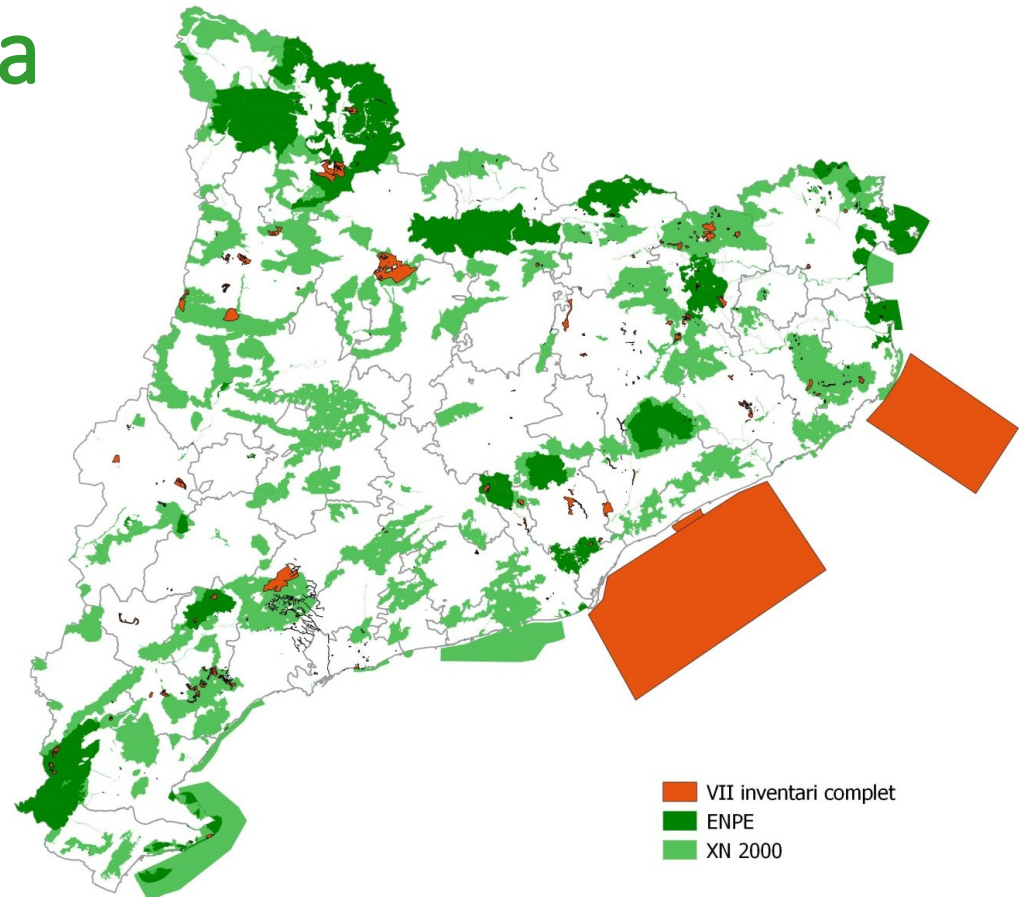

Entitats de segon nivell que impulsen la custòdia del territori com a estratègia de participació de la societat en la conservació i gestió del medi natural, rural i urbà.

Inventari de custòdia

A Catalunya:

- 80% propietat privada
- 69 entitats de custòdia
- 765 acords de custòdia
- 40.072 ha terrestres
- 1,3% del territori

La custòdia urbana

Conjunt d'estratègies per a **implicar la ciutadania** en la **gestió** d'espais urbans amb l'objectiu de mantenir i millorar el seu estat de **conservació** i satisfer diverses **funcions socials i ambientals**. Participació de diversos agents per a una **gestió responsable** de l'espai urbà: propietat, usuaris potencials, administració pública i societat en general.

Antecedents del projecte

2011

Existeixen algunes experiències de custòdia urbana a diferents ciutats (sobretot horts urbans) i es desenvolupa el concepte.

2012

Es posa en marxa el Pla BUIITS de l'Ajuntament de Barcelona; el 2012 i el 2015 es fan concursos públics i es cedeixen solars municipals a entitats sense ànim de lucre.

2017 – 2018: Projecte previ

Suport a l'impuls i gestió de projectes de custòdia urbana – XCT i Ajuntament Barcelona

1. Suport a la gestió d'espais per la Direcció d'Espais Verds i Biodiversitat: Exploració de fórmules jurídiques adients, cerca d'espais on potenciar la biodiversitat i cerca d'entitats potencials de custòdia.
2. Acompanyament al Pla Buits Verds: Assessorament en horts urbans i jornada de formació.

SEO/BirdLife y Santander firman uno de los primeros acuerdos de custodia del territorio urbano en España

21 marzo, 2019 BIODIVERSIDAD URBANA, NATURALEZA Y CIUDAD

3

El acuerdo incluye doce de las zonas verdes urbanas y periurbanas de mayor interés de conservación de Santander

La firma de un acuerdo de custodia del territorio entre el ayuntamiento de Santander y SEO/BirdLife para la conservación e incremento de la biodiversidad en zonas verdes urbanas y periurbanas permitirá una colaboración a medio y largo plazo a través de un modelo de gobernanza municipal más abierta y participativo en el que una ONG conservacionista pueda participar de forma directa en la toma de decisiones relativas a la conservación de la biodiversidad en aquellas zonas verdes municipales de mayor interés ambiental.

Fase 1: preparació

1. Selecció d'una **parcel·la** que garantís l'èxit del projecte, conjuntament amb l'Ajuntament.
2. Identificació de la **fórmula jurídica** més adient, amb l'Ajuntament i els seus serveis jurídics.
3. Cerca d'**entitats de custòdia** per a la parcel·la.
4. **Visita** a la parcel·la amb tots els actors implicats.
5. Redacció i presentació de la **proposta** per a la gestió de l'espai per part de les entitats, en col·laboració amb l'Ajuntament.

Fase 2: execució

1. **Signatura de l'acord** (cessió a precari) entre l'Ajuntament i les entitats.
2. Redacció del **pla de gestió** des de les entitats.
3. Execució de les primeres **accions** previstes en el pla de gestió.
4. Anàlisi de les possibles vies de **finançament** a mitjà termini de les accions previstes al pla de gestió.
5. Obertura d'un **conkurs públic** per a la cessió de la gestió de la parcel·la (oportunitat per a presentar-s'hi qualsevol entitat sense ànim de lucre).

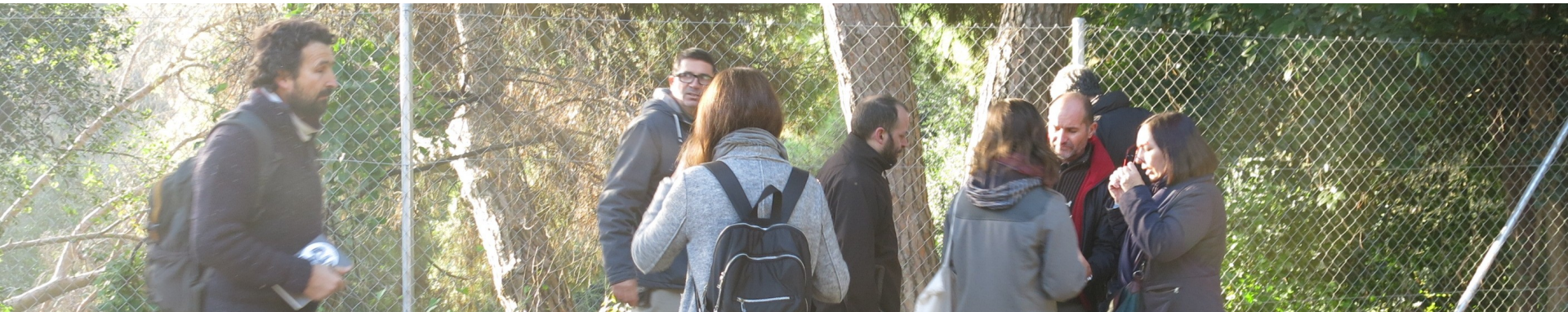
Resultats

1. Selecció del Sot del **Pantà de la Foixarda**, de titularitat pública demanial (canvi respecte la parcel·la inicialment seleccionada).
2. La **cessió a precari** (fins a l'obertura d'una concurrència pública) va ser la fórmula jurídica avalada pels serveis jurídics de l'ajuntament.
3. Es van identificar **dues entitats** amb interès per a signar l'acord i dur a terme la gestió: Paisatges Vius i Associació Hàbitats.
4. Les entitats van presentar la proposta (febrer) i actualment s'està **tramitant** el precari.

Pendent

1. **Signatura de l'acord** de custòdia entre l'Ajuntament i les entitats.
2. **Actuacions de millora** de l'espai (algunes amb voluntariat): adequació i conservació.
3. **Aconseguir el finançament** necessari per a desenvolupar el pla de gestió.
4. **Consolidar la prova pilot** com a model per a poder desenvolupar més experiències de custòdia urbana en el futur.

Xarxa de Custòdia del Territori

Dr. Guillem Bagaria Morató - gbaria@xct.cat

www.xct.cat

Amb el suport de:

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
PARA LA TRANSICIÓN ECOLÓGICA

Fundación Biodiversidad

PIMA
adapta

oecc
Oficina Española de Cambio Climático